

KMETIJSKI LIST

Glasilno „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

celoletna . . . . . K 12.—
polletna . . . . . » 6.—
Poznamena številka . . . . . 30 v

Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Inserati:

1 mm inseratnega stolpca stane za:
male oglase . . . . . K — 40
uradne razglase . . . . . » — 80
reklame . . . . . » 1—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Miklošičevi cesti št. 16.

Strankine vesti.

Preselitev pisarne „Samostojne kmetijske stranke“.

Naše tajništvo se je preselilo iz Mahrove hiše na Miklošičevo cesto št. 16, I. nadstropje (prej Bambergova tiskarna, sedaj „Štampa“). Dohod je skozi dvorišče. Istotam se nahaja tudi uredništvo in uprava „Kmetijskega lista“.

Kmetje, somišljeniki, na delo za naš list!

Naše stanovsko glasilo „Kmetijski List“ mora biti vsakemu zavednemu samostojnemu kmetu in somišljeniku sploh pravi evangelij, najdražja svetinja, ker je last vseh organiziranih članov. Po razširjenju in številu naročnikov na list se meri naša moč v javnosti. Mi nimamo brezdelnih in plačanih agitatorjev za svoje glasilo, kakor jih imajo nasprotnne stranke, zanašamo se le na poštrevovalnost svojih somišljenikov. Vsak zaveden somišljenik naj skrbi v svojem okraju, da bo vsak naš organiziran član tudi naročnik in točen plačnik lista. Vsaj vsaka hiša, ki ima katerega člana pri naši stranki, naj dobiva tudi list. Glejte pa tudi, da bodo naročene na naš list vse gostilne, kamor zahaja kmečko ljudstvo! Vplivajte na tovarne, trgovine in podjetja, ki žive večinoma od kmetov, da bodo v našem listu inserirali. Prihodnji prazniki so posebno pripravni, da stori vsak svojo dolžnost, da se z novim letom število naročnikov podvoji.

Kmetje, somišljeniki, pazite na oglase (insertate) v „Kmetijskem Listu“!

Pred koncem leta povabimo vse tvrdke in podjetja, ki so navezana poglavito na odjemalce z dežele, naj izročijo našemu listu oglase. Dolžnost naših somišljenikov pa je, da si dobro ogledajo zadnjo, oziroma tudi predzadnjo stran našega lista, da vidijo, kdo so naši prijatelji, katere tvrdke nas vpoštevajo. Potem pa se strogo ravnajte po geslu „zvestoba za zvestobo“. Kdor je z nami, kdor spoštuje in podpira naše sveto stremljenje, tega podpirajmo tudi mi!

Vsem, ki so sposobni za dopisovanje

toplo priporočamo naše stanovsko glasilo „Kmetijski List“. Poročajte o vsem, kar se zgodi v okraju zanimivega! Sporočajte svoje mnenje, predloge, nasvete, želje in zahteve! Pri tem naj se nihče ne sramuje, ako ni zmožen pravilno in lepo pisati. Uredništvo bo že samo poskrbelo, da se pravilno sestavi za natis. Poročajte kratko, izogibajte se po možnosti osebnih napadov ali napadov na druge stanove in stranke. Ako pa kdo napade našo stranko ali njene pristaše, zavrtnimo ga kratko in krepko. Sicer pa bo uredništvo samo na straži zoper vsako krivico. Najbolje bi bilo, da vsak krajevni odbor določi dopisnika in poročevalca, ter sporoči njegovo ime uredništvu, oziroma tajništvu. Uredništvo se bo potrudilo, da postane naš list z novim letom vsestransko poučen in zanimiv, a brez vaše sopolmoči bi ne doseglo svoje naloge. Vse dopise je nasloviti na „Uredništvo „Kmetijskega lista“, Ljublj., na Miklošičeva cesta 16“.

Za prirejanje shodov

se morajo naši krajevni odbori in somišljeniki držati pravila, da je vsak shod pravočasno na-

znaniti tajništvu SKS. v Ljubljani, ki določi, oziroma preskrbi govornika. V naznanilu naj se pove kraj, dan, uro in prostor shoda. Brez vednosti, odnosno brez odobrenja strankinega vodstva ne sme nihče prirejati shodov v imenu naše stranke. Vsak shod naj se vestno pripravi z živahno agitacijo za udeležbo.

Tiskana vabila za shode in zborovanja

naše stranke založi tajništvo, ter jih bo dopisovalo krajevnim odborom na zahtevo. Lepaki bodo prirejeni tako, da bo treba na njih napisati le še kraj, dan, uro in lokal zborovanja.

Vsi krajevni odbori

naj takoj javijo tajništvu SKS. natančen naslov (bivališče in pošto) svojih predsednikov.

Spominske slike s kmečkega tabora SKS.

ki je bil dne 23. novembra t. l. v Ljubljani prirejen od pristašev „Samostojne kmetijske stranke“ — so zelo lepe. Posebno impozanten vtis napravi velika množica kmetov v narodnih nošah na konjih in moških ter žensk v narodnih nošah na okinčanih vozovih. Velikanski prostor na Kongresnem trgu (pred deželnim dvorcem) je bil napolnjen s tisoči in tisoči kmetov. Vsi krajevni odbori dobijo slike na ogled. Oni, ki želijo kupiti te spominske slike, naj se oglasijo pri svojih krajevnih odborih. Slike bodo napravljene v večji obliki, a tudi kot razglednice, katere naj zavedni kmetje uporabljajo za dopisovanje svojim znancem. Cena velikih slik je 6 K za vsak komad, razglednice stanejo pa po 2 K komad. Naročite jih vsi!

Iz kmečkega tabora v Ljubljani.

Kmetje, zbrani na velikem taboru Samostojne kmetijske stranke v Ljubljani dne 23. novembra 1919., smo sklenili in odobrili naslednjo resolucijo:

1. Uradne vladne odredbe, zadevajoče kmetijske interese, se smejo sklepati le v sporazumu s kmečkim zastopstvom. Kot kmečko zastopstvo zahtevamo, da se ustanovi „Kmetijska zbornica“ po načinu, kakor že obstojajo trgovske in obrtniške zbornice.

2. Zahtevamo znižanje izvozne carine za govejo živino in odpravo carine za žganje, sadje, prasiče do enega leta.

3. Zahtevamo, da se ustanove državne oblačilnice v Novem mestu, Celju in Mariboru, kakršna že obstoja v Ljubljani. Poslovanje državnih oblačilnic naj bo pod nadzorstvom „Kmetijske zbornice“.

4. Vlada naj uredi cene za strojenje kož v vseh strojarnah. Danes računajo strojarne za ustroj ene kože 220 do 600 kron. Živinorejcu naj bo dovoljeno dajati kože doma zaklanih živali v strojenje za domačo porabo. Tozadevne sedanje omejitve v odredbah naj se odpravijo.

5. Za one kraje na deželi, kjer to starši zahtevajo, naj se v ljudsko šolo uvede samo pol-dnevni pouk. Prva dva letnika naj obiskujeta šolo popoldne. Število učnih ur naj pri tem ne trpi.

6. Zahtevamo, da vlada preskrbi kovačem na deželi dovolj železa za napravo in popravo kmetijskega orodja.

7. Vlada naj skrbi, da se čimprej začne izdelovati modro galico doma v lastni državi. Istotako naj vlada skrbi, da se v državi ustanovijo tovarne in predilnice, ki bodo izdelovale platno in drugo oblačilno blago.

8. Zahtevamo odpravo vinske naklade na Štajerskem, katera je bila odredjena z odlokom nadzornišva deželnih naklad v Ljubljani z dne 10. avgusta t. l., št. 1268/19, na podlagi neke deželne odredbe prejšnje štajerske deželne vlade.

9. Deželna vlada naj takoj skliče enketne interesentov glede odredjene carine.

10. Odpadki mlinarskih in raznih drugih industrij prihajajo v poštev kot živinska krma, naj se smatrajo kot doma potrebni in naj se izvoz istih v druge države sploh prepove.

11. Zahtevamo takojšnjo odreditev in preskrbo možnosti starostnega zavarovanja in zavarovanja kmetijskih in kmetijskoobrtnih delavcev, hlapcev, dekel, malih in srednjih kmetov.

12. Zahtevamo, da se nemudoma začno vršiti predpriprave za deželno ali državno zavarovanje kmetijskih pridelkov in živine ter deželno ali državno zavarovanje proti požaru.

13. Zahtevamo odpravo brezposelnih podpor. V državi je dovolj dela. Država naj skrbi, da se čim prej začne z industrijskimi, stavbnimi in melioracijskimi deli.

14. Zahtevamo, da se razpustijo občinski odbori, ki so občine oškodovali ali so se med vojno drugače kompromitirali. Vpostavijo pa naj se na njih mesto gerentski sveti v sporazumu z občinstvom.

15. Za izvršbo večjih del in opravih okrajnih glavarstev, večjih sodnih zasliševanj in notarskih opravih naj se na deželi odredijo uradni dnevi, bodisi redno ali po potrebi.

16. Poverjenišva deželne vlade naj prirejajo uradne dneve pri okrajnih glavarstvih, kjer naj sprejemajo želje in pritožbe občinstva.

17. Najstrožje naj se zasledujejo verižniki, vsem trgovskim agenturam naj se odtegnejo koncesije.

18. Kmetijskemu šolstvu naj se posveti največja pozornost, obstoječe kmetijske šole naj se moderno izpopolnijo tako, da bodo mogle letno sprejemati po 50 in več gojencev. Kjer to zahtevajo krajevne gospodarske razmere, naj se ustanove nove kmetijske šole. Predvsem se zahteva ustanovitev gozdarske šole na Pohorju.

19. Zahtevamo ureditev valutnega vprašanja na ta način, da se čim bolj varuje predvojno premoženje. V ta namen zahtevamo, da se zapleni v vojni pridobljeno premoženje bodisi v realih, blagu ali denarju vsem vojnim dobičkarjem in verižnikom. Šele po izvedbi te operacije naj se odredi enakomerna valuta. Nadalje zahtevamo, da se vse davčne in druge komisije, kjerkoli se odločujejo javne zadeve, ičeče se kmeta, sestavijo tako, da bo kmet z ozirom na njegovo številnost pravično zastopan. Zahtevamo, da se dohodninski davek odmeri začeni pri deset tisoč kron in da se pri odmeri istega vpoštevata samo čisti dohodek po odbitku vseh produkcijskih, oskrbovalnih in amortizacijskih stroškov. V teh davčnih komisijah morajo imeti poznavalci razmer, ne pa finančni uradniki odločilno besedo.

Smatramo za skrajno škodljive in državo ogrožajoče te vedno se ponavljajoče štrajke in zahteve po manjšem delu in vedno licitiranje plač, kar je vzrok tej neznosni draginji in otežkočuje obstoj vsem stanovom. Apelujemo na

vlado ter na vse delajoče in pridobitne sloje, da delujejo v svrhu utrditve države na to, da se v državi več dela in da se sistematično vse cene znižajo.

Kdo je kriv, da se je pri kolkovanju denarja odtegnilo 20 odstotkov?

S strani tistih, ki pravijo, da je njih cilj ljudstvo utrditi v krščanski ljubezni do bližnjega, preganjati krivico in sovražiti laž, se širijo laži, da je naša stranka kriva temu, da se je pri kolkovanju bankovcev lastnikom izplačevalo za vsakih 100 kron samo 80 kron v kolkovanih bankovcih, drugih 20 odstotkov pa v bonih.

Cudimo se, kako da more kdo tako podlo laž iz trte izviti.

Naša stranka je zahtevala na merodajnih mestih, da se za ureditev valute pripravljene jugoslovanski dinarski bankovci zamenjajo za sedanje krone v razmerju: ena kruna za en dinar. Ta novi denar bi imel preprečiti dotok nežigosanih bankovcev iz Avstrije, Madžarske in z ozemlja, okupiranega od Italijanov. Vedelo bi se tudi na ta način končno veljavno, koliko znaša v tem oziru državni dolg. Novi denar bi imel kmalu veliko večjo vrednost kot sedanja kruna. Ko bi se ta vrednost ustalila, si ne bi bilo treba beliti glave, po kakšni ceni bi bilo treba odkupiti imejiteljem srbski dinar in ga spraviti s prometa. S tem bi bila podana podlaga za ureditev valute.

Ko je paševala v Sloveniji SLS. (dr. Brejc), so se po časopisju raznesle vesti, ki so nekako odgovarjale naši zahtevi. Mislili smo, da se bo dobri in pametni naš predlog upošteval! In sedaj pa smo doživeli to „nesrečno“ kolkovanje.

Otročje je, da nam stranke, ki hočejo veljati za najmočnejše, podtikajo krivdo zaradi kolkovanja, nam, mali strančici, slabotnemu otročičku, katerega mora držati mati okoli pasu, da ne pade. Tako nas namreč razni žlobudrivi in domišljivi politični norci radi imenujejo.

Gospodje, ko bodo izvršene volitve in bomo imeli kmetje svoje poslance, in ko bo Janez minister, takrat šele vam bo kak „Zvezar“ verjel podobne laži, danes pa jih ne more. Ako pa bomo tedaj kmetje znali tako slabo državo voditi in v njej gospodariti, kot to zna vaša učencost, tedaj pa nas boste lahko makari — obesili. J.

Naš „Ekonom“.

(Opazovanje štajerskega člana.)

Da gre naša poštena kmečka stvar tako krepko naprej, je spravilo kolovodje klerikalne kakor liberalne stranke tako na Štajerskem kot na Kranjskem popolnoma ob pamet. Liberalci so si dovolili predpustno šalo, da izdajajo „tajne“ okrožnice, v katerih baje priporočajo prestop k naši stranki in so se celo domislili, da so našo gospodarsko organizacijo „Ekonom“ tudi pomagali ustanoviti. Gospodje, le počasi! Pomnite, da mi ne branimo nikomur vstopa v našo stranko, pač pa ne more biti kdo hkrati organiziran tudi v drugi stranki. Ravnotako zamore postati član „Ekonom“ le organiziran član naše stranke.

Družba „Ekonom“, kateri lahko pristopi vsak naš pristaš z deležem po 200 K, pa lahko kupuje in prodaja vsakomur, bodisi član ali ne. Ljubljanski „Domoljub“ se zaletava v „Ekonom“, češ, to je kapitalistična družba. Poglejmo si malo to stran! V pravilih družbe je, da se naj obrestujejo deleži, čisti dobiček pa se more porabiti zgolj v kmetijske namene. Nadalje je vpliv „kapitalistov“ na ta način zajezen, da ima pravico glasovati z enim glasom tako član, ki je plačal en delež po 200 K, kakor tisti, ki je vplačal 1000 takih deležev, medtem ko pa pri vseh drugih strankarskih zadrugah mogotci vzamejo veliko deležev in imajo za vsak delež glas, da tako zasigurajo svojo nadvlado in pustijo kmeta samega le, če zagazijo v zadrego. Sedaj pa povejte, so li vaše „zadruge“ bolj kapitalistične ali naš „Ekonom“?

Važno za vinorejce na Štajerskem.

Tudi na velikem kmečkem taboru v Ljubljani dne 23. novembra t. l. se je sklenila ostra resolucija proti odmeri in predpisu vinske doklade za pridelovalce, ki jo je svoječasno odredil štajerski deželni odbor. Na tozadevno vlogo smo sprejeli

sleden poročilo od predsednika deželne vlade z dne 28. novembra t. l.

„Včeraj sem odposlal posebno utemeljeno vlogo na ministrstvo za notranje zadeve s prošnjo, naj se doklada na zasebni konsum vina na Štajerskem ukine. Do ugodne rešitve morajo interesi seveda doklade plačevati, oziroma zaprositi nadzorništvo državnih naklad v Ljubljani za olajšavo plačil te doklade.“

Torej, kmetje, ki ste dobili plačilne naloge, vložite takoj na nadzorništvo državnih naklad v Ljubljani prošnjo, da se vam plačilo odloži in upamo, da bo vlada na naš energični pritisk razveljavila naredbo o pobiranju tega davka.

Draginja in kmetijstvo.

Po raznih časopisih in po raznih shodih se ostro nastopa proti verižnikom in oderuhom. V isto malho z njimi devlje nepoučeno ljudstvo tudi kmeta, s čimer mu dela krivico. Res je, da kmet vedno in vedno več zahteva za svoje pridelke. Tega pa ne dela iz želje do bogastva, ampak zato, ker mu to veleva njegova gospodarska modrost.

Pri rokah imam popolnoma natančne podatke iz vseh pokrajin bivše Kranjske. Ti podatki so se zbirali z mnogim trudom in z največjo natančnostjo skozi več let. Iz njih naj vzamem samo en vzgled, to je mleko. Pridelovalni stroški za en liter mleka so znašali na Kranjskem zadnja leta pred vojno povprečno po 27 in nekaj desetink vinarja, to je brez stroškov za vožnjo v mesto ali na železnico. Po čem je kmet mleko prodajal, ve vsakdo! V Ljubljani je prodal en liter mleka za 20 vinarjev, drugod pa po 12 do 16 vinarjev. To je bil njegov dobiček, odtod večno zadolženje in propadanje kmetij. Podobno je bilo z drugimi pridelki in z živino.

Kako je bilo med vojno? Vojaška oblast je rekvirirala kmetu konja za 800 kron. Brez konja kmet ni mogel biti, ako je hotel obdelavati polje. Prodati je moral še dve dobri kravi. Za izkupiček od konja in teh krav si je kupil mršavo, nadušljivo kljuse. — Košček železa je kmet kupil pred vojno za šest kron, sedaj mora dati zanj 200 do 300 kron. Pred vojno je kmet prodal 100 litrov mleka (četudi v izgubo) in je dobil zanj največ 20 kron. Za teh 20 kron je kupil najmanj 30 parov dobrih, močnih ženskih nogavic. Ako danes kmet proda 100 litrov mleka makari za 240 kron, kaj dobi? Za ta denar dobi osem parov pajčevinastih nogavic, ki niso za v kmečke čevlje in so strgani že prvi ali drugi dan. — Pred vojno je kmet prodal 500 kg krompirja in je izkupil zanj 30 kron. Za ta denar si je kupil dobro obleko in usnja za par čevljev. Danes mora dati za slabo obleko najmanj 1200 kron, za omenjeno usnje pa nad 100 kron, ako vse nizko računamo. Koliko krompirja mora kmet prodati, da to dobi? Ako bi prodal vsak kilogram krompirja celo po eno krono, dati bi ga moral najmanj 1300 kilogramov.

Ako bo kmet zadolžen, bo za vse hudo. Kmetje ne krivimo meščanskih in delavskih krogov, da nam ne privoščijo plačila za naš trud, krivimo pa tiste, ki ne znajo urediti razmer, ki ne znajo ukrotiti prepupčevalcev in vojnih oderuhov. V tem je iskati vse zlo!

Z večkrat smo kmetje od vlade zahtevali, da napravi red. Nazadnje smo jo na to zopet opozorili dne 29. septembra. Vprašali smo jo tudi, odkod pride v našo državo ono blago, ki ga moremo po pretiranih cenah kupiti, kolikor hočemo, in kam gre ono blago, ki bi ga morali dobiti po zmernih cenah, da bi na ta način zmanjšali naše pridelovalne stroške in s tem zmanjšali tudi bedo nepridelovalcev. — Zahtevali smo nadalje od vlade, naj poskrbi, da bi se mogli nepridelovalci z nami pridelovalci vsako leto direktno dogovoriti radi cen na pametni in za nje in za nas pravični podlagi, ter da bi se jim omogočila direktna nabava pri pridelovalcih, s čimer bi odpadla verižništvo in oderuštvo. Iz tega stališča tudi mi kmetje pozdravljamo započeto delo in težnje za ureditev razmer kakor so ga pokazali govorniki koaliranih narodnih stanovskih organizacij (nepridelovalci) na svojem protestnem zborovanju dne 4. oktobra v ljubljanski Unionski dvorani. Za ta stremljenja jim radi podamo roko, kajti tako kot oni, smo stiskani tudi mi zaradi neurejenih razmer. Tudi mi zahtevamo, da se vlada zaveda, kaj je njena prva naloga.

Pričakujemo od naše nove osrednje in pokrajinske vlade, da nastopite z vso odločnostjo v od pomoč in zaščito najmočnejšim slojem v naši državi.

Naša pot.

(Politična razmišljanja starega agitatorja.)

Spominjam se še dobro Franceta Ovna, po domače Urbana, posestnika v Smartnem, občina Dobrova pri Ljubljani. Mož je umrl leta 1910., njegov spomin pa še živi v domači občini. Ta se ima Urbanu zlasti zahvaliti za to, da se je ustanovila na Dobrovi mlekarica, ki je pred vojsko izborna uspevala in bo, kadar se razmere uredi, gotovo zopet prinašala občini velike koristi. Kmet France Oven je bil izvrsten gospodar in vnet za kmečke koristi. Zato pač zasluži, da mu postavim na tem mestu mal spominek.

Davno je že temu. To je bilo pred kakimi petnajstimi leti, v tistih časih, ko je šel pri nas na Kranjskem hud boj za volilno preosnovo. Tedanja katoliško-narodna stranka je pod vodstvom dr. Sušteršiča in dr. Kreka zahtevala, da se vpelje poleg že obstoječih kurij veleposestva, mestne in kmečke kurije še četrta volilna skupina, v kateri bi bili poslanci izvoljeni v deželni zbor na podlagi splošne in enake volilne pravice. Tedaj se je vršila po celi deželi strašna agitacija v prilog splošne in enake volilne pravice. Naši kmetovalci so morali radi ali neradi zavzeti stališče napram tej reformi. Tako sem tudi jaz nekoč prišel s posestnikom Francetom Ovnom v razgovor o tej stvari. Vneto sem mu dokazoval, da je taka reforma potrebna in da je v naši demokratični dobi splošna in enaka volilna pravica neizogibna potreba in da pomenja tudi za kmečki stan velik napredek. Oven pa se ni dal pregovoriti in je na vsa moja dokazovanja imel en sam trdovraten odgovor: „To je res lepa reforma, po kateri bo moj hlapec imel ravno toliko vpliva na postavodajo kakor jaz, ki sem gospodar, plačujem davke in nosim odgovornost. Kot kmečki gospodar jaz ne bom nikdar za splošno in enako volilno pravico, ki meče v en koš kmeta in delavca, hlapca in gospodarja.“

Meni se je Oven zdel tedaj strašno starokopiten. Mislil sem si: kako more tako pameten mož biti proti splošni in enaki volilni pravici. Kakor on od nje ni pričakoval nič dobrega, tako sem jaz mislil, da je v splošni in enaki volilni pravici nekaj ključ za ozdravljenje socialnih razmer. Da, jaz sem videl tedaj v splošni in enaki volilni pravici edino možno sredstvo, da se v državi uveljavi kmečki stan primerno svoji politični moči, ki bi jo moral imeti po svojem pomeni in številu.

Nič kaj zadovoljen nisem odšel od Urbana, ki je nadaljeval svoje delo. Skladal je ravno voz pšenice v kozolec in prav je bilo, da ga nisem motil naprej.

Od tedaj je minilo petnajst let. Oven je legel v grob, mi pa smo marsikaj doživeli v tem času. Splošna in enaka volilna pravica je zmagala na vsej črti. Danes si drugačne volilne pravice skoro več misliti ne moremo. Na tej podlagi se bodo tudi v našem kraljestvu vršile volitve. Zato je važno, da imamo o „vseobčem in enakem pravu glasa“, kakor imenujejo Hrvati splošno in enako volilno pravico, pravo mnenje, da ne bomo stavili nanjo prevelikih nad. Ne da bi pretiravali lahko rečemo, da je kmet v primeri z drugimi stanovi vključ splošni in enaki volilni pravici tekom zadnjih par desetletij politično in gospodarsko nazadoval. Posli in delavci so prišli naprej, to je res. Na uspehih, ki sta jih dosegla delavec in dninar, pa kmet lahko izračuna, kako daleč je zaostal sam v napredku. Kmet se tega zaveda in boli ga, da on ne more nikamor naprej.

Počivaj mirno v grobu, kjer ležiš, spoštovani Urban! Po preteku petnajstih let agitatorskega dela in premissljevanja, se mi zdi, da tvoje nezaupanje do splošne in enake volilne pravice ni bilo povsem neutemeljeno. Ne, splošna in enaka volilna pravica doslej kmetu še ni prinesla takega zboljšanja, da bi bilo imena vredno, ga ni niti za korak privedla do njegove pravde. Ali je pa ustvarila v državi take politične razmere, da bi bilo mogoče tako zboljšanje vsaj v doledni bodočnosti pričakovati?

Tudi na to vprašanje je treba odgovora, ki se ne razume sam ob sebi.

Agitator.

Naši shodi.

(Prvi kmečki shod v Cerknici.) Dne 7. decembra t.l. se je zbralo vkljub slabemu vremenu okrog 1000 kmetov, da obhajajo vstajenje slovenskega kmeta. V ta namen smo postavili 25 metrov visok mlaj, kateri je prvokrat služil v kmečke namene. Vsesplošno priljubljeni kmet Matevž Martinčič iz Dol. Jezera, kot predsednik shoda je otvoril shod z domačim kmetskim pozdravom, na kar je dal besedo kmetu Kušarju, načelniku SKS. za Slovenijo. Ta je neustrašeno kot branitelj svobode slovenskega kmeta v jedrnatih besedah tolmačil obupni položaj slovenskega kmeta. Razložil nam je, kako je vse naperjeno proti kmetu in kmečkemu delavcu. Ljudstvo mu je prirejalo burne ovacije, na kar se je vršila volitev krajevnega odbora. Voljeni so bili samo kmetje, in kmetu potrebni obrtniki. Ljudstvo se je med seboj povpraševalo, kdo in odkod je ta doktor. Ko pa je zvedelo, da je govornik navaden kmet, se kar ni moglo načuditi in ga je burno pozdravljalo v prepričanju, da tukaj ni več varanja, ni več laskanja. V prejšnjih časih so prišli na deželo politični agitatorji v času volitev z obljubami, katere pa nikdar niso izpolnili. Obljubljali so, da bodo Cerkniško jezero posušili, da bodo naredili ceste do vsakega zelnika, skrbeli za kmeta kakor za svoje otroke itd. Poudarjali so, da je kmet steber države, da kmet vse redi, a za ta steber države se pa gospodje, ko so se vsedli na svoje stolčke k bogato obloženim mizam, niso več brigali. Rekli so samo: „Kmeta sedaj do prihodnjih volitev več ne rabimo, a ko se bodo bližale nove volitve, se jim bomo znali zopet prikupiti“. Gospodje, bili ste pa vsi enaki, liberalci ali klerikalci. Kdor je imel več v rokah, ta je bolj izsesaval ubogo kmečko paro tako, da so kmetje nazadnje podlegli kot žrtve nesrečne politike, in žrtve vojnih dobičkarjev. Kaj čuda torej, ako slovenski kmet noče več gospodov iz Ljubljane, in naj si bodo ti gospodje liberalne ali klerikalne stranke. (Nadaljevanje poročila sledi zaradi obilice drugega gradiiva v prihodnji številki, kot dopis iz Cerknice. — Opomba uredništva.)

(Pri Sv. Marjeti ob Pesnici) se je naš shod dne 30. novembra t.l. izborna obnesel. Na mnogobrojni udeležbi se je videlo, da hoče naše ljudstvo samo odločevati o svoji usodi. Govoril je Znuderl od Sv. Jakoba v Slovenskih goricah, kojemu se vsi poslušalci iz srca zahvalujemo.

Kmetje iz Marjete.

(Sv. Peter pri Mariboru.) Shod naše SKS., ki je bil sklican za dan 7. decembra t.l. po rani sv. maši, se zaradi divjih izrazov Zebotovih apostolov ni mogel vršiti. Dasiravno sem bil čisto sam prišel kot govornik naše organizacije, vendar so se me ondotni gospodje tako prestrašili, da so si najeli še enega pismarja — in g. urednika Zebota, ter naščuvali neko posebno inteligenco, — da naj bi s kričečo himno preprečila mojo besedo. Komaj sem pozdravil občinstvo, že so neki pobalini začeli njihovo klerikalno himno „tiho drži lape, gobec“ itd. Čuda, da niso prišli z gorjačami, kakor so naredili rojaki Zebotovi v St. Ilju. Gospod Zebot, vi pa še enkrat dobro prečitajte ogleдалo vaše vesti (odprto pismo Ivana Mermolje), objavljeno v podlistku našega lista št. 13 z dne 9. oktobra 1919., napravite popolni kes, ter tako storite svojo sveto adventno dolžnost. Za one mnogoštevilne grehe, ki ste jih storili pri Sv. Petru, pa vam kličem: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kdaj se zlažejo!“ Toda vaš sistem izdajalstva se mi zdi nekako smešen, kajti na vsakem shodu ima drugačno lice. Ko boste, častiti gospod Zebot, zopet prišli motiti naš shod, tedaj si vzemite za vzgled dogodek po spisu sv. Lukeža v 22. in 23. postavi!

Konrad Znuderl.

(Pri Mariji Snežni na Velki) je bil zadnji nedeljo dne 14. t. m. naš shod. Poročilo prinesemo prihodnjič.

(Naši shodi v Posavju.) Dne 21. septembra so bili shodi SKS. v Sromljah in Artičah. Kakor povsod je tudi tukaj kmečko ljudstvo z ogromno udeležbo pokazalo svoje veliko zanimanje za našo stanovsko organizacijo. Z nepopisnim navdušenjem do zadnjega udeleženca se je pozdravljalo ustanovitev „Samostojne kmetijske stranke“. Izvolili so se krajevni odbori in sprejemali naročniki na „Kmetijski List“. Složni in edini hočemo nastopiti v delu za blagor naro-

da in domovine. Oni pa, ki sejejo razdor in sovraštvo med kmečke vrste, nimajo med nami prostora: plačanim hujskačem raznih gosposkih strank pokažemo vrata. Kmet, pomagaj si sam — in Bog ti bo pomagal.

(Sromlje.) Dne 21. septembra je bil tu po rani službi božji izredno dobro obiskan shod SKS. Govorili so tovariši kmetje Lesinšek, Urek in drugi. Govornike je ljudstvo vztrajno poslušalo ter z navdušenimi ovacijami in „živio“-klici sledilo njih govorom in izvajanjem, posebno pa govoru tovariša Ureka iz Globokega. Sestavil se je krajevni odbor. Kmetje, vsi skupaj na našo stanovsko organizacijo, to je v SKS.!

Vaš kmečki tovariš.

(Kostrivnica pri Podplatu.) Gibanje za našo staro kmečko pravdo tudi v našem kraju izborna napreduje. To je osobito pokazal shod, ki ga je sklicala „Samostojna kmetijska stranka“ za dan 28. septembra po rani sv. maši v Kostrivnico. Shod se je vršil ob naravnost krasni udeležbi. Gostilniški vrt gospoda Praha je bil natlačeno poln kmetov, kmetic in kmečkih sinov. Poročat je prišel na shod član strankinega vodstva tovariš Drofenik. Shodu je predsedoval podžupan tovariš Fajs. Zborovalci so z velikim zanimanjem sledili temeljitim izvajanjem govornika, ki je spretno obrazložil strankin program in bičal zle posledice, ker kmet danes še ni organiziran. Zborovalci so navdušeno pritrjevali izvajanjem govornikov ter pozdravili ustanovitev te edine res kmečke stranke. Sprejele so se tudi resolucije, zadevajoče vsa važna vprašanja, osobito protest proti pobiranju vinskega davka na Stajerskem. Obilen pristop k stranki in obilna naročila na „Kmetijski List“ so pokazala, kako smo si želeli tega shoda, ki je položil važen ogelni kamen v rogaškem okraju. Izvolil se je tudi krajevni odbor.

(Sv. Peter na Medvedjem Selu.) Dne 28. septembra ob treh popoldne smo imeli tudi pri nas sestanek kmetov, da se pogovorimo o „Samostojni kmetijski stranki“. Zbralo se je lepo število zavednih kmetov. Na sestanek došli govornik je v poljudnih besedah razložil važnost kmečke sloge in potrebo lastne stanovsko-politične stranke in škodo, ki jo trpimo kmetje radi razcepljenosti v razne stranke, od česar imajo korist le nekmečki stanovci. Navzočni so se naročili na „Kmetijski List“ in izvolili krajevni odbor. Vsem kmetom tovarišem kličemo: otesite se vseh tujih strank in oklenite se „Samostojne kmetijske stranke“, v kateri imata besedo edino le kmet in kmečki delavec, in ki edina je zmožna zavzemati se za naše teptane pravice, ne oziraje se ne na desno ne na levo.

(Trebelno.) Dne 28. septembra je bil na Čšnjicah pri Trebelnem ustanovni shod krajevne organizacije „Samostojne kmetijske stranke“, na katerem je poročal tovariš Franc Zupančič iz Rakovnika. Obenem je razvil in pojasnil strankin program. Na zborovanje je prišel tudi fanatični kaplan iz Trebelnega v spremstvu treh farovških, Zagarjevega in Piškurjevega hlapca in nekaj drugih svojih pristašev. Prizadevanje kaplanovo, da bi zborovanje onemogočil, se je izjalovilo, ker so navzočni kmetje odločno nastopili za svojo edino in pošteno samostojno stranko. Sestavil se je tudi krajevni kmečki odbor, v katerega je bilo izvoljenih na izrecno željo kmetov kar 24 odbornikov, tako da ima vsaka vas svojega odločnega zastopnika. Veliko kmetov se je tudi naročilo na strankino glasilo „Kmetijski List“. V očigled sijajno uspelega shoda je kaplan prebledel in osramočen odrinil s svojo gardo, iz strahu pred odločnostjo in samozavestjo navzočnih kmetov je odšel kot strahopetna kukavica z revolverjem v roki. S svojim neotesanim obnašanjem je zavednim kmetom še posebno dokazal, da gre njegovi stranki le za nasilno komando in oblast nad kmečkim prebivalstvom in da ta stranka hoče, da bi tudi v bodoče vladal absolutizem. — Opomba uredništva: Ne priobčujemo radi dopisov, katere bi potem „Domo-ljub“ hinavsko zavijal in preobračal ter delal našo stranko za protiversko, za stranko, ki hoče pogaziti vero in duhovnike. Opetovano smo že povedali, da bomo vsakega duhovnika spoštovali, ako se zaveda svojega svetovga stanu, ako je njegovo delovanje in ponašanje res tako, kakršno mora biti, da nam ne jemlje zaupanja v ta stan, da se v nas ne budijo sumnje, da jim ni za vero, ampak za absolutistično komando nad

ljudstvom. Kdor nastopa tako kot omenjeni gospod kaplan, gotovo ni kmečki prijatelj. In kdor se sovražno obnaša proti nam, vendar ne more zahtevati, da ga bomo častili in ljubili. Častiti gospodje duhovniki pa so dolžni, da tudi sami nastopajo proti gotovim „nezmernežem“ in jih privedejo na pot zmernosti in spodobnosti, da jim taki ljudje ne bodo izodkopavali ugleda, ki ga vsak slovenski kmet goji za našo duhovščino. Na dekanijskih konferencah naj se zato ne sklepa nastopati proti našim kmečkim težnjam tako izzivalno, da bi se kateri naših pristašev utegnil izpozabiti. Ako se kaj zgodi, bo odgovornost padla na vas same. S silo se kroti samo zverino, kmetje pa smo vendarle ljudje po Božji podobi. Tudi sami presvetli gospod knezoškof bi moral biti v svojih birmskih pridigah manj politik in več duhovni pastir. Boli nas, da se moramo dotikati takih stvari, toda odkritosrčno hočemo svetovati, naj ne bo tako, kakor se je začelo. Pošteno duhovništvo se zgraža nad začetjem, ki se ga je v zadnjih dneh namerilo proti ujedinenju in osvoboditvi vseh kmetov. Ali je bilo potrebno, da pride gospod kaplan z revolverjem na shod? Ali je morda vedel že vnaprej, da mu hoče kdo storiti kaj žalega? Ali je imel namen za vsako ceno razbiti shod in se eventualno poslužiti tudi — revolverja? Sodi naj javnost. Vse to skupaj pa ne smatrajte za mnenje uredništva, nego za ljudsko mnenje in ljudsko sodbo, ki jo uredništvu izporoča ljudstvo iz vseh krajev Slovenije.

***

Odkar je trajala stavka v tiskarnah nismo mogli poročati o naših prireditvah. Med tem časom so se vršili dobro uspeli shodi naše stranke v sledečih krajih: dne 12. oktobra v Središču, v Zelimlju in v Bevkah pri Ljubljani. Dne 19. oktobra v Lescah in pri Sv. Katarini nad Medvodami. Dne 3. novembra v Preserju pri Borovnici, pri Sv. Juriju ob Ščavnici in v Trebnjem na Dolenjskem. Dne 16. novembra v Robu, Rakitnem in pri Sv. Lovrencu na Dolenjskem. Dne 23. novembra v Kapeli pri Radencih. Povsod so se ustanovili tudi krajevni odbori naše stranke. Mnogo shodov so razentega priredili naši somišljeniki sami, ter še nismo dobili poročil. Naša stvar gre sama ob sebi naprej, ker je potrebna in poštena.

Dopisi.

(Gorenjsko.) Boj za Staro Pravdo gre na severnem Gorenjskem z mogočno silo naprej. To sta dokazala shoda v Begunjah in Črnicu minuli mesec. Udeležba je bila na obeh shodih prav dobra. Pri tej priliki sta se tudi ustanovila krajevna odbora za ta dva okoliša. Pričakovati pa smemo z vso gotovostjo, da kremeniti Gorenjci, do katerih je prišel vzbujajoči glas o pravi kmečki organizaciji, (ne „Kmečki zvezi“!) šele pred par tedni, doprinesejo prav zadovoljiv prispevek „Samostojni kmetijski stranki“. Kot zavednim kmetovalcem jim je znano, da kmet sme in more pričakovati izboljšanje svojega položaja le edino z lastno samostojno stranko. Vse lepe obljube drugih strank za kmetovalca ne bodo imele zanaprej nobene privlačne moči več za nas. Bili smo namreč pod tujo oskrbo do sedaj, zanaprej se pa izročimo lastni materi, katera nas hoče in mora varovati propadà v tem kritičnem in v prihodnosti mogoče še kritičnejšem času. Varovati se moramo, da nas tek časa ne pahne velekapitalu v žrelo, in iz nas srednjih in malih kmetov ne naredi proletarce!

(Iz St. Lenarta nad Laškim.) Po naši občini se je začelo gibanje za „Samostojno kmetijsko stranko“. Največ je k temu pripomogel veliki „kmečki“ prijatelj, „Slovenski Gospodar“ sam. Mene samega je pripeljal ta list v „Samostojno kmetijsko stranko“. Ko sem namreč čital napade, ki jih je pisal s tako „oliko“, me je takoj zanimala stranka, ki je gospodi tak trn v peti. Kako tudi ne, saj je to od razumnih kmetovalcev že davno zaželjeni korak naprej, za korist našega stanu! Potem se pa še „Slovenski Gospodar“ tolaži, da je v našo stranko pripeljala ljudi samo občna nezadovoljnost in da bodo ljudje izpregledali? Mi mu to tolažbo iz srca privoščimo, saj smo že izpregledali, in upamo, da bodo tudi oni, ki še zdaj tavajo v temi pod „komando“ gospode! Zatorej pa somišljeniki,

širite naše glasilo v vsako hišo, koje politično mišljenje je še vedno v senči izkoriščevalcev kmetijskega ljudstva. Oni imajo vse polno obljub sedaj, ko se bližajo volitve. Ko bodo pa enkrat tam (saj mislimo, da ne bodo), kjer bi morali kaj storiti za nas, se bodo pa na tihem posmehali med seboj, češ: „Za nekaj časa smo zopet pri koritu“. Pomagajmo si sami, razširjajmo našo stranko, ki bo postavila pri prihodnjih volitvah svoje kmetijske kandidate, ter pokažimo, da se zavedamo svoje stanovske moči, da ne bomo pomagali več spletati biča, s katerim nas potem gospoda tepe.

Kmečki sin.

(Iz Slovenskih Goric.) Kot vinski kupec sem potoval dne 7. decembra t. l., to je bilo ravno drugo adventno nedeljo v jutro po rani sv. maši, ko sem šel mimo cerkve Sv. Petra pri Mariboru. Naenkrat vidim, da neki duhovnik (kaplan ali kdo je že bil) namesto občinskega sluga oznanja, da naj gre vse ljudstvo na shod „Samostojnih“, nakar se je valila velika procesija v ljudsko šolo. I seveda sem bil tudi jaz radoveden ter šel pogledat, kaj bode. Ko pa pridem v sobo, sem se kar začudil, ko zagledam človeka, ki je ravnokar začel svoj govor. Bil je precej Japoncem podoben, posebno pri ustih in nosu, a ker je bil bele polti ter kratkih las, sem vseeno vprašal polglasno: „Kdo je to?“ nakar mi pravi eden zraven mene stoječih: „To je naš Zrebot, urednik iz Maribora!“ Naj bo, sem si mislil, saj v Ameriki še nisem videl takih ljudi —! Govoril je, ter s prsti nekaj risal na mizo, kadar pa mu je nepoznan gospod, ki je stal pri oknu, kaj protestiral, je tako hudo odprl usta, kakor bi ga hotel požreti. Ker je ta, kakor je bilo videti, ozmerjajoči govor, na katerem ni bilo nič interesantnega, nenavadno dolgo trajal, in se je meni mudilo proti domu, sem jo odkuril pred zaključkom. Vedel bi pač rad, koliko je le še v Jugoslaviji enakih častitih gospodov Žebotov?

Pokrajinske vesti.

(Križa v naši deželni vladi) še vedno traja, ker se še vrše pogajanja med demokrati in socialisti, poglavito zaradi poverjeništvu notranjih zadev. Poverjenikom za socialno skrbstvo je imenovan Milan Jaklič, dosedaj komisar pri istem poverjeništvu.

(Poverjeništvu za kmetijstvo) se je preselilo v novi trakt Marijanišča na Poljanski cesti (postaja električne cestne železnice na Ambroževem trgu) v Ljubljani. Ravnotam uradujejo odslej tudi višja komisija za agrarske operacije, krajni komisar za agrarske operacije in deželni živino-zdravniški urad.

(Naši državni prazniki.) Naše ministrstvo je ukazalo, da se morajo naslednji dnevi obhajati kot državni prazniki: 1. december, kot dan ujedinitvenja Srbov, Hrvatov in Slovencev; dan 12. julija, kot Petrov dan, t. j. rojstni dan kralja Petra I., dan 28. junija, kot Vidov dan, t. j. spominski dan padlim boriteljem za vero in dom.

(Živela korupcija!) Somišljenik nam piše: V „Uradnem listu“ smo brali, da je bivši poverjenik ljubljanske deželne vlade, socialni demokrat Prepeluh, potem ko je odstopil kot poverjenik, bil penzioniran s plačo četrtega činovnega razreda državnih uradnikov. Kakor je videti, politika nese, da, nese v Jugoslaviji več nego v bivši Avstriji. Prepeluh, ki je bil pred vojsko pisar pri neki sodnji, je potom svojega političnega „prepričanja“ preskočil vse svoje bivše predpostavljene in je dobil razred višjega dvornega svetnika, pa še delati mu ni treba več za državo. Ker sta bila pa oba klerikalna poverjenika Golia in dr. Verstovšek (prvi je bil prej komisar pri ljubljanskem glavarstvu, drugi pa profesor) odletela brez penzije „nadhofrata“, so klerikalci strašansko hudi in se čutijo „zapostavljene“. No, da se jih potolaži, dobijo baje ta dva gospoda tudi penzijo „nadhofrata“. Tako piše vsaj zagrebška „Tribuna“ v svoji 20. številki in dostavlja: „Živela korupcija od zgoraj“. — Tako bomo imeli naenkrat tri nove državne penzioniste. Pa menda bodete mislili, da so to stari gospodje. Kaj še. Golia je star 40 let, druga dva penzionista pa tudi ne dosti več, pa gredo že vsi trije lepo v penzijo s plačo, ki so jo tudi v Avstriji dosegli le redkokateri vseučiliščni profesorji in najvišji ministrski uradniki po tridesetletni ali tudi štiridesetletni službi. Tako se bo

torej začelo pri nas delati? Vsakih štirinajst dni bomo dobili nove poverjenike in čez štirinajst dni bodo šli s plačo „nadhofratov“ v pokoj. Kmet pa plačuj in delaj, dokler živiš! Temu se pravi s tujim imenom korupcija, mi pa pravimo temu po kmečko „svinjarija“. Prav je imel tisti ljubljanski šaljivi list, ki je po državnem prevratu pisal: „Korita so ostala, le koritarji so drugi“. Proti takemu izkoriščevanju davkoplačevalcev bomo mi nastopali z vso silo. Če hočejo gospodje uganjati visoko politiko, pa naj jo uganjajo. Da bi jim pa zato čez par tednov dajala država mastne penzije, tega pa že ne bomo trpeli. Če kak poverjenik ali minister odstopi, pa naj gre k svojemu prvotnemu poklicu, tam naj dela naprej in premišljuje o ginljivosti vsega posvetnega, ne pa da bo po kavarnah posedaval na državne stroške. Brez dela ni jela. To naj velja tudi za gospoda. (Kakor se zatrjuje, se je g. Prepeluh ustrašil javnega mnenja, ter se je prostovoljno odpovedal penziji. Opomba uredništva.)

(Tudi moštvo prvega poziva se odpusti) v najkrajšem času. V vojaški službi ostanejo le novinci.

(Zaplenjeno usnje.) Naša nova deželna vlada je brezobzirno nastopila proti skrižalcem in verižnikom usnja ter zaplenila v Ljubljani velike zaloge. Zaplenjeno blago je še nedotaknjeno. Ustanovil se je državni urad „Obuvalnica“ (Turjaški trg št. 8), ki bo začel kmalu preskrbovati prebivalstvo s ceno obutvijo. Vse podrobnosti se razglasijo po časopisih.

(Važna slovenska pridobitev.) Nemške papirnice v Vevčah, Goričanah in Medvodah je kupila slovenska delniška družba s pomočjo „Ljubljanske kreditne banke“.

(Nove občinske volitve pred durmi!) Vsa okrajna glavarstva so že dobila od deželne vlade potrebna navodila, da se pripravi vse potrebno za nove občinske volitve, ki se vrše že začetkom prihodnjega leta na podstavi splošne in enake volilne pravice.

(Taki so „Zvezarji!“) Na naših shodih dne 7. in 8. decembra t. l. v Leskovcu in Cerkljah na Dolenjskem so hrupno rogovilili pristaši VLS., ter očitali naši stranki, da je sklenila na ljubljanskem taboru udanostno izjavo kralju Petru. Na drugem shodu pa je tajnik „Kmečke zveze“ celo zaklical: „Mi smo republikanci!“ Samostojni kmetje smo ponosni, da smo zvesti in lojalni Jugoslovani.

(Kar se je Janezek naučil, to Janez zna.) V Cerkljah na Dolenjskem je občinski tajnik propadli lemenatar Marinček. Talar je sicer moral sleči, ni pa slekel zapeljivih Šusteršičevih navad, temuč slepi in hujska kmečko ljudstvo s svojimi boljševiskimi nazori. Ta človek tajno ruje proti državi in vladarski hiši, kriči javno, da je republikanec ter zmedeno razlaga, da si je dr. Korošec mislil čisto drugače naše ujedinitvenje v obliki zveznih republik. Drugje bi tak zgagar ne bil mogoč.

(Iz Kočevja) nam poročajo naši prijatelji, da postaja tam življenje vsled večnih boljševiskih hujskarij, groženj in divjanj že neznošno. Od glavnih dveh hujskačev je eden državni uradnik, ki hoče biti še celo vzgojitelj mladine, drugi pa, dasi dela zmožen, postopa in vleče državno podporo. Avtonomne oblasti se ne upajo nastopiti, ker je okrajno glavarstvo pasivno, oziroma to podjetje še celo podpira. Opozarjamo vlado s pripombo, da bomo posvetili tem razmeram največjo pozornost.

(Glasilo VLS. na Štajerskem) je „Slovenski Gospodar“ v Mariboru, ki je v zadnji številki tako nesramno pisal proti naši državi, da je bil do polovice zaplenjen.

(Sramežljivi kmet Pišek) prireja v mariborskem in slovenjebistriškem okraju shode na tihotapski način. Menda ga je le nekoliko sram pred zavednimi stanovskimi to-ariši, ker še ni dosegel polnoletnosti, da bi nastopal brez jero-fov, ki mu natihoma priženejo skupaj uboge na duhu. V naši državi dosežemo polnoletnost z 21. letom, le Tirolce baje sreča pamet šele s 40. letom.

(Nov dnevnik v Mariboru.) Mariborski napredni Slovenci so kupili dve tiskarni, ki so jih združili pod tvrdko „Mariborska tiskarna“. Ta začne z novim letom izdajati dnevnik „Drava“, dočim bo „Mariborski delavec“ prenehal izhajati.

(Zahteve slovenskih kmetov na Štajerskem.)

Kmetje, zbrani na protestnem shodu na Cventu dne 16. novembra 1919., so soglasno sprejeli nastopne resolucije: 1.) Centralna vlada se pozivlje, da takoj odpravi izvozno carino, odrejeno s poveljem generalnega direktorja carine Kukiča z dne 17. oktobra t. l., br. 20.566; ta carina ne le, da bo upropastila kmečki stan, ampak bo tudi pri njem povzročila silno mrznjo do celokupne države. 2.) Centralna vlada naj takoj odpomore neznošnemu pomanjkanju in vedno naraščajoči draginji kmečkemu ljudstvu neobhodno potrebnih stvari kot so sol, petrolej, železo, vžigalice, poljedelski stroji in orodje, oblačilne snovi, usnje itd. V ta namen naj bodo ti predmeti prosti uvozne carine. Podrejenim oblastim naj zaukaže, da trgovce bolje nadzorujejo, tako glede zalog, kakor cen blaga. 3.) Odpravijo naj se takoj ogromno zvišane vozne in tovarne cene pri železnicah, ki podražujejo vsako blago, ter vzbujajo pri ljudstvu silno nevoljo. 4.) Da se nadomeste gori navedeni odpadli dohodki, naj se v večji meri kot do sedaj obdačijo razni vojni dobičkarji, ki so si med vojno in po vojni nagrmadili obilne milijone. 5.) Vpelje naj se splošno pravično razdeljen dohodninski davek, a odpravi naj se davek na vojne dobičke, ki je bil krivično naložen samo bivšim Štajercem. 6.) Občinske in državne volitve naj se takoj razpišejo, da enkrat vendar že vzamejo državno krmilo v roke zakonito izvoljeni zastopniki ljudstva. 7.) Pereče valutno vprašanje naj se nemudoma reši in se naj zamenjajo krome za nove dinarje pred vsem v obmejnih krajih, kjer je največ prilike za razne sleparije. 8.) Deželna vlada se pozivlje, da čim prej ustanovi kmetško zbornico, ki bo določala cene kmetijskim pridelkom. 9.) Nerazmerna cena med zrnjem in moko naj se odpravi, ker kmet dobi za kg pšenice komaj dve kroni, dočim mlinarji prodajajo moko po šest kron. 10.) Dovolj naj se izvoz žrebet, katerih imajo kmetje obilo, a jih ne morejo prodati.

(Socialisti) so v ponedeljek dne 8. t. m. razbili ustanovni shod narodno-socialne stranke, ki se vsled tega ni mogla ustanoviti. To so storili vsled tega, da ne bi pri sestavi vlade za Slovenijo imeli konkurentov. Narodno-socialna stranka zastopa namreč tudi slovenskega delavca in nemaniča, toda ne medlega mednarodnega, ampak toplo slovensko čutečega. To pa seveda socialistom ne gre v njih koritarski račun. Svobodo, katere imajo vedno polna usta, poznajo vedno le zase.

(Kaj bo s Koroško?) Nemce hudo skrbi, ako bi se ljudsko glasovanje opustilo, ter bi od nas zasedeni deli ostali brez glasovanja Jugoslaviji. Italijani baje delajo na vse kriplje na to, da bi se glasovanje opustilo, ker se boje, da bi Amerika zahtevala potem tudi ljudsko glasovanje v zasedeni Primorski. Slovenci hladnokrvno gledamo na take skrbi Nemcev in Italijanov, ker vemo, da nam mora na koncu vseh koncev vendar pripasti, kar je našega.

(Obupne razmere v nemški Koroški.) V coni B, kjer gospodarijo Nemci, se godi našim rojakom, pa tudi Nemcem slabo. Orožniki popisujejo živino od hleva do hleva. Niti svinj ne smejo kmetje doma zaklati. Kolje se le v Beljaku, a kmetje dobe le določene porcije mesa in slanine nazaj. Celo od kruha morajo plačevati davke po 400 do 600 kron, a še ne vedo, ali je to za celo leto ali le za par mesecev.

(Promet z Italijo) se odpre ta teden. Vlaki bodo vozili do Logatca, dokler se ne določijo meje. Ako dobimo kmalu novi denar, bo promet z Italijo ugodno vplival na našo denarno vrednost, ki mora kmalu doseči laško liro. Z odprtim prometom bo poglavitno pomagano Trstu, ki mu je že grozil gospodarski pogin.

(O italijanskih nasilstvih) dobivamo iz Notranjske britke pritožbe. Italijanski vojaki pograbi-jo vse, kar ni pod ključem. Dokler je bilo sadje na drevju in sadeži na njivah, so pokradli še vse nezrelo. Celo zelje in repa nista bila varna. Sedaj streljajo in love v zanjke divjačino, ter morijo v vodah ribe in rake z razstreljivom. Ruski vojni ujetniki so bili dovolj lačni, toda kmetu so puščali v miru njegovo lastnino.

(Slovenske ljudske šole v Trstu) so se vendar po enem letu odprle dne 11. decembra t. l. v poslopju Ciril-Metodove družbe pri Sv. Jakobu. Toda poslopje bo premajhno, ker se je prve dni vpisalo nad 1200 otrok. Kontrolo nad poukom bodo imele italijanske državne oblasti.

(Italijani v Dalmaciji) bodo kmalu pobrali vso živino in vse poljske pridelke. Navidezno kupujejo, toda kdor noče prodati, ga k temu prisili vojaška oblast. Že do oktobra so na ta način izvozili iz siromašne dežele 3000 konj, 2000 govedí, 10.000 ovac, 300 vagonov pšenice in koruze, 20 vagonov volne in 50 vagonov surovih kož.

Politične vesti.

(Regentov rojstni dan) se je praznoval po celi državi dne 17. t. m.

(Volitve v naš parlament) se bodo najbrž vršile meseca marca prihodnjega leta.

(Za ublaženje draginje) je dovolil ministrski svet na zahtevo ministra Bukšega 50 milijonov dinarjev.

(Jugoslavija pristopi k zvezi narodov.) Naša mirovna delegacija v Parizu je podala izjavo, da tudi mi stopimo v zvezo narodov.

(Naša kraljevina dobi vojno odškodnino.) Vsled posredovanja našega regenta Aleksandra v Parizu je antanta priznala Srbiji vojno odškodnino, katere visokost še ni določena. Na ta račun posodi antanta naši državi tri milijarde frankov, kar bo našo denarno vrednost močno povzdignilo.

(Tudi del vojne mornarice dobimo.) Vrhovni svet je odločil, da dobi med drugimi državami tudi Jugoslavija gotovo število topovskih in stražnih ladij od bivše avstro-ogrške mornarice za varstvo po Donavi.

(Med Jugoslavijo in Vatikanom) se kmalu sklene nov konkordat, ki bo uredil razmerje Jugoslavije napram katoliškemu prebivalstvu.

(Novi občinski volilni red za Hrvaško.) Hrvaška vlada je razpustila vse občinske zastope, ter odredila nove volitve. Novi volilni red je popolnejši kot dosedanji, a v demokratičnem duhu še ni! Volilno pravico imajo vsi 21 let stari moški, izmed žensk pa le tiste, ki preskrbujejo družino ali vodijo samostojno gospodinjstvo, trgovino ali obrt, ali ki so nastavljene v javni ali zasebni službi, ter morejo dokazati, da so uspešno dovršile štiri razrede srednje ali podobne šole. Izvoljen more biti tisti, ki je v katero občino pristojen ali ki vsaj tri leta v njej prebiva. Izvoljeni ne morejo biti mestni in občinski uradniki, občinski dobavitelji, podjetniki in najemniki. V mestnih občinah so tudi izključeni tisti, ki ne znajo pisati in brati. V mestih bodo volitve tajne in proporcionalne, na deželi pa javne in ustne.

(Ponižani Madžari.) Zaradi zahrbtnega napada na našo posadko v Prekmurju (Dolenjo Lendavo) mora dati ogrska vlada našim ranjencem visoko odškodnino, a madžarski vojaški oddelki, ki so napad izvršili, morajo z razvitimi zastavami defilirati mimo naših vojaških oddelkov.

(Mirovna pogodba z Avstrijo in Bolgarijo podpisana.) Naša mirovna delegacija je podpisala mirovno pogodbo, ker so se pogoji vsled posredovanja prestolonaslednika regenta znatno ublažili. Vrhovni svet je obenem sklenil, da se začne Jugoslaviji izplačevati priznane vsote za poplave in odškodnino dosti poprej, kakor je bilo prvotno določeno.

(Nemci silijo iz Nemške Avstrije.) Tirolski Nemci so sprejeli v deželnem zboru sklep, da se pridružijo Bavarski. Ravno isto zahtevajo tudi Solnogradčani, dočim Nemci v Predarelski prosijo za priklopitev k Švici.

(Zopet italijanski napadi na Reki.) Pretečeno soboto so italijanski vojaki napadli in izropali francosko skladišče. Pri tem je padlo več francoskih vojakov. Francija nastopi z vso odločnostjo.

(Protí D'Annunziju.) Francoski in angleški ministrski predsednik sta imela te dni važno posvetovanje o jadranski pustolovščini D'Annunzijevi, ki ne sme več dolgo trajati.

(Naši vojni ujetniki v Italiji) so trpini, o čemer nima slovenska javnost niti pojma. Kdo pa se je sploh pobrigal za te žrtve italijanskega barbarstva? Vseh jugoslovanskih ujetnikov v Italiji je bilo pred par meseci še 40.000, danes jih je mnogo manj, in ako se ne bo kmalu kaj doseglo za njihovo rešitev, dobili bomo čez par mesecev domov le par tisoč jetičnih invalidov. Poleg težkega dela in trpinčenja prenašajo najhujše glad. V nekaterih taborih dobe le po pol

hleba slabega kruha na dan. Dan obračuna mora priti z brezsrčnimi Italijani.

(Wilson Italiji.) Z ozirom na laške spletke na Reki in ob Jadranu sploh, je poslal Wilson Italiji naslovljeno pismo, kjer pravi: „Za blagostanje človeštva zahtevam od vas, kakor tudi od drugih na mirovni konferenci v Parizu, da se reši Jadransko vprašanje brez vsakega zavlačevanja. Vsi narodi Evrope potrebujejo mir, in tisti, ki bi se temu protivili (Italijani!), bi prisilili mojo domovino do neprijetnih odredb. Amerika bo namreč temu primerno gospodarsko pomagala le tistim, ki sprejmejo naš program.“ — Z drugimi besedami pove Wilsonova grožnja, da bo Amerika odrekla Italiji dovoz in kredit, ako bi nagajala Jugoslaviji glede Reke.

(Agrarna reforma na Rumunskem.) Na Rumunskem izvedejo agrarno reformo tako-le: Vsaka kmetjska družina dobi 5 do 10 oralov plodne zemlje. Kmet zemlje ne bo smel ne prodati, ne razdeliti. Pridnim kmetom se dovoli, da si razširijo posest z nakupom do 25 oralov. Gozdi se prodajo na podlagi sporazuma med kmetjskimi zadrugami in veleposestniki. Razlastilne stroške v znesku 1 do 3 milijard lejev plača veleposestnikom država.

(Ponižana Bolgarija.) Zelo hudi pogoji so se naložili Bolgariji v mirovni pogodbi. Že sedaj ima Bolgarija deset milijard vojnih dolgov, a plačati mora še 2¼ milijarde frankov s francoskimi in angleškimi cekini. Nadalje bo morala Bolgarija poravnati vso škodo v Srbiji, tudi tako, ki sta jo povzročila Avstrija in Nemčija. Bolgarska vlada mora preskrbovati s premogom Srbijo in Grško, čeravno ga doma primanjkuje. Stalne vojske Bolgarija ne sme imeti, temuč le določeno število policajev. Davke bo pobirala mednarodna komisija. Toda Bolgari ne obupavajo, temuč hočejo s pridnim delom izbrisati težke posledice vojne. Bolgarska vlada pripravljala zakon o delavni dolžnosti, namesto vojaške dolžnosti. Vsak moški in vsaka ženska od 19. do 45. leta bo moral prevzeti in izvršiti delo, ki mu ga odkaže država. Z vsestranskim, pridnim delom si bodo Bolgari kmalu opomogli ter nam zrasli čez glavo, ako jih ne začnemo posnemati. Pri nas pa uvajamo osemurni delavnik, in bi vse le rado udobno živelo, verižilo in pohajkovalo, dela pa naj le kmet s svojo družino.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Kletarski tečajji.) V primeri z drugimi, bolj naprednimi vinorodnimi deželami, je naše kletarstvo še na nizki stopnji. Zaradi tega je zlasti sedaj, ko je nastala potreba, da vino izvažamo, nujno potrebno, da se naši vinogradniki poprimajo boljšega kletarjenja, ter da pridelujejo dobro, okusno, čisto in stanovito vino, ker je drugače nemogoče, s pridelki drugih vinorodnih dežel uspešno konkurirati. Kaj pomaga gospodarju-vinogradniku še tako lepo grozdje, ako ne zna iz njega pripraviti tako pijačo, kakršno se dandanes po svetu zahteva? Ravnotako je tudi za kletarje, vinske trgovce in gostilničarje, ki posredujejo prodajo vina med pridelovalcem in občinstvom, znanje umnega kletarstva, zlasti pravičnega ravnanja s posodo in z vinom neobhodno potrebno, kajti iz najbolj zlahtne kapljice se z nepravilnim ravnanjem lahko naredi najgusnejša pijača! Da imajo ukaželjni priliko, se v umnem kletarstvu temeljito izučiti, priredi višji vinarški nadzornik B. Skaličky pri državni vzorni kleti v Novem mestu tekoče zime več trodnevni kletarskih tečajev. Kdor se misli katerega teh tečajev udeležiti, zglašil naj se takoj pri državnem vinarškem nadzorništvu v Novem mestu. Ker je število udeležencev za vsak tečaj omejeno, treba se je, komur je na stvari ležeče, čim prej zglašiti. Vsak, kdor bo v tečaj sprejet, bo o tem potom posebnega vabila vsaj en teden pred pričetkom tečaja obveščen. — **Državno vinarško nadzorništvo za Slovenijo v Novem mestu.**

(Cene usnju in kožam.) Deželna vlada je določila sledeče cene: za podplate 44 do 84 K, za rjavo zgornje usnje 84 do 95 K, za črno zgornjo usnje 76 do 84 K, za telečje zgornje usnje 117 do 125 K za kilogram. Cene za telečje in goveje kože so najvišje 18 K za kg, konjske po 100 do 150 K, svinjske kože 8 do 12 K. Iz teh cen se vidi, koliko zaslužijo strojarne.

(Nove predpise za mline) je izdala deželna vlada v Ljubljani z naredbó z dne 29. novembra: Mlinarji, ki meljejo za plačilo, so dolžni mleti žito, ki se jim izroča v ta namen, ter ne smejo odklanjati naročil, dokler morejo po obsegu svojega obrata zmagovati delo. Plačilo smejo zahtevati le v denarju, prepovedano je za plačilo jemati žito, moko ali otrobe. Od 100 kg žita čiste teže smejo zahtevati mlini z vodnim pogonom 12 K, mlini na paro 14 K mlevnine, za dovoz žita s kolodvora in odvoz mlinskih izdelkov na kolodvor 3 K, oziroma mlini, ki imajo za dovažanje in odvažanje lasten tir, 2 K 50 v; za basanje blaga, ki prihaja prosto nasuto v vagonih, 30 v; porabnino za eno vrečo in 4 tedne 1 K 20 v. Zapršitev ne sme presegati: pri izdelovanju moke 2 odstotka, pri podelovanju ječmena in prosa v ješprenj, oziroma kašo 4 odstotke teže žita, koruzo mora mlin na zahtevo razkaliti. Politične oblasti imajo pravico kontrole v mlinih. Prestopki se kaznujejo z globo do 20.000 K.

(Delegacija proizvajalcev čilskega solitra za Jugoslavijo) je ustanovljena. Poddelegat za Slovenijo je dipl. agr. A. Jamnik v Ljubljani, Miklošičeva cesta 8. Čuti je, da bomo kmalu preskrbljeni s čilskim solitrom, tem najvažnejšim dušičnatim gnojilom, katerega je naše kmetijstvo med dolgotrajno vojno tako silno pogrešalo. Naša polja, travniki in vinogradi so popolnoma izčrpani in obubožani. Odtod slabe letine. Hlevskega gnoja povsod primanjkuje, zato bo našim kmetovalcem čilski solitr kaj dobro došel in to še posebno kot zanesljivo koristno umetno gnojilo, katerega rabiti so kmetovalci že od preje dobro vajeni.

(Za pomožno akcijo v Ljubljani) najame mestna občina štiri milijone kredita.

(Za kruh revnim in manj premožnim slojem) je uvedla naša vlada posebno pomožno akcijo. Ti sloji bodo dobivali belo moko po 3 K 50 v. Primanjkljaj, ki bo znašal samo za Slovenijo približno sedem milijonov na mesec, bo krišala država. V poštev za tako podporo pride namreč v Sloveniji do 300.000 oseb, med temi samo v Ljubljani kakih 50.000.

(Vrednost krone se dviga.) Pred kolkovanjem so v Srbiji zahtevali za 100 dinarjev do 470 kron, a sedaj se dobi 100 dinarjev že za 370 da 375 kron.

(Kdaj dobimo nove bankovce?) Ako se bo sedaj po kolkovanju dognalo, da ne kroži dosti več kronskega denarja med nami, kakor je bilo proračunjeno, se bodo vzele krone že prihodnji mesec iz prometa. Novih bankovcev, ki se tiskajo v Parizu, prispe v Beograd do konca t. m. najmanj za dve milijardi.

(Izmenjava kron v dinarje) se bo pričela izvrševati meseca svečana prihodnjega leta. Komisija v ministrstvu se še ni zedinila, ali bomo dali za dinar dve ali tri krone.

(Izvoz žita iz Jugoslavije.) V naši državi se je letos pridelalo za pet milijonov kvintalov pšenice in koruze. Ker potrebujemo doma štiri milijone kvintalov, ostane nam za izvoz en milijon kvintalov.

(Za nabavo poljedelskega orodja) bo poslalo poljedelsko ministrstvo posebnega delegata na Francosko.

(Pavolnato blago) se je zadnje čase začelo dovažati iz Amerike v Evropo. Zadnji čas sta prispela v Bremen dva velika parnika, ki sta pripeljala nad 25.000 zavojev tega blaga.

(Priznanice,) ki smo jih prejeli pri kolkovanju za odtegnjenih 20 %, nimajo ne manjše ne večje vrednosti kot gotovina. Kot take se bodo vračunile pri izmenjavi za novi denar. Treba jih je torej hraniti!

(Kaj bo z vojnim posojilom?) V Ljubljani se je ustanovil poseben odbor denarnih veščakov za rešitev vojnega posojila. Računa se, da je v vsej Sloveniji podpisanih nekako 400 milijonov vojnega posojila. Ni je torej skoraj hiše, ki bi ne imela zanimanja na stvari. Mirovna pogodba določa, da vsaka nanovo nastala država sama uredi vojno posojilo na svojem ozemlju, toda država ni dolžna prevzeti in izplačati tega posojila. Umevno nam mora biti, da merodajni krogi v Srbiji niso navdušeni za to, da bi prevzela država vrnitev tistega vojnega posojila, ki je pomagalo nadaljevati vojno ter uničevati Srbijo. Zato bo imela reševalna akcija trdo delo in je potrebno, da ji pomagajo vse korporacije, kakor tudi posamezniki.

(Na judovsko tvrdko „Croatia“) smo opozorili vlado že v zadnji številki. Iz zanesljivega vira smo zvedeli, da ima ta prekupčevalska judovska hrvaška tvrdka od naših upravnih oblasti italijanskih vagonov v poljubnem številu na razpolago, dočim jih naše domače tvrdke ne dobe mnogokrat niti za najnujnejšo potrebo. Opozorjamo!

(Močan petrolejski vrec) so našli v Lipiku (Slavonija). Komisija je dognala, da bo dajal vrec kake štiri milijone kubičnih metrov petroleja na leto ter bo donášal osem milijonov dinarjev vrednosti. Ako bo le res!

(Tri nove tovarne v Bosni.) Srbska banka v Sarajevu je dobila dovoljenje, da ustanovi tri nove tovarne: za steklo, za predelovanje kož in za izdelovanje obuvala.

(Iz inozemstva ponujajo Jugoslaviji posojila.) Ameriški bankirji so ponudili naši državi 500 milijonov dolarjev posojila. Seveda zahtevajo, naj bi naša država za celo posojilo nakupila v Ameriki blaga.

(Koliko pšenice potrebuje Evropa?) Ameriški listi prinašajo izkaz o potrebi Evrope na pšenici. Ceni se, da mora Evropa uvoziti 200 milijonov stotov pšenice. Presežek pšeničnega pridelka v izvoznih deželah pa znaša približno 173 milijonov stotov, tako da je evropska potrebaščina, če se bo varčevalo, do prihodnje žetve za silo pokrita. Največ bodo v pokritje prispevale Združene države, ki so pridelale 250 milijonov stotov pšenice nasproti 215 milijonov stotov lani; za izvoz ostane 100 milijonov stotov.

(Vso bolgarsko žetev tobaka iz let 1919, 1920. in 1921.) so pokupili Amerikanci; zagoto-

vili so si kupčijsko pravico za kup vsega bolgarskega tobaka za dobo 50 let.

(Bodimo štedljivi!) Znano je, da so Danci najboljši živinorejci in sploh kmetovalci, zato pa so tudi najbolj varčen narod v Evropi. Na Danskem vlaga vsak drugi prebivalec prihranke v hranilnice, na Angleškem vsak 26., na Francoskem vsak 29., a pri nas imamo menda na vsakih 100 prebivalcev jedva par vlagateljev.

(Šest milijonov za enega bika) je dobil neki posestnik na živinorejski razstavi v Južni Ameriki.

Raznoterosti.

(Morilec ruske carske rodbine), po imenu Posrednik, je prišel v roke poljske vlade, ki ga postavi pred sodišče. Boljševiška vlada je svoječasnno postavila Posrednika za telesnega zdravnika zaprti carski rodbini, dasi ni imel o zdravstvu niti pojma. Nad celo carsko rodbino je na lastno pest izrekel smrtno obsodbo, ter ukazal vojakom, po vrsti vse postreliti.

(Izpolnjeno povelje.) Napoleon je ukazal, da ne smejo kupovati nobenih reči od Angležev, toraj tudi kave ne. Zaprl je Angležem celi kontinent. Ko pa pride v neko vas k domačemu župniku, ga zasači pri požiganju kave. „Kako to? Vi rabite blago, ki je prepovedano!“ — „Saj vidite, da ga le požigam.“

(Konec sveta.) Kakor se pripoveduje, je prišel pred blizu 100 leti iz Severne Amerike George Tignor, zastopnik tedanje še mlade ameriške literature, na Francosko, da bi se seznanil s tamošnjim literarnim svetom. Pisateljica de

Stael ga je pozivala k sebi in tu se je sešel s Chateaubriandom. Ta je tekom pogovora zaklical: „Nobene vere nimam v evropsko družbo! — Čez petdeset let ne bo nobenega legitimnega samodržca v Evropi. Od Ruske pa doli do Sicilije bodo same militaristične monarhije! A čez 100 let? Čez 100 let bo nebo jako zatemnelo in meglja bo tako gosta, da je človeške oči ne bodo prodrle. Velika beda bo. Priča bomo morda ne samo konca Evrope, ampak morda tudi celega sveta.“ — Pred nedavnim časom sem bil dva dni pred smrtjo nekega starega gospoda na obisku in ta mi je med drugimi zanimivimi stvarmi, ki se tičejo svetovne politike, tudi omenil, da je on mnenja, da se nahajamo v zadnjem stoletju bivanja na zemlji, da kažejo vsa prerokovanjska znamenja že na to dejstvo.

Zadnje vesti.

(Izdajalec dr. Susteršič na delu.) Črnogorski poslanci so dobili dokaze, da je dr. Susteršič nabral z obljubami in denarjem med slovenskimi ujetniki po italijanskih taboriščih več malo zavednih in vsled gladovanja obupanih mladeničev, da so šli z italijanskimi pustolovci-banditi na pomoč izdajalskemu razkralju Nikiti, ki hoče razbiti našo ujedinjeno državo, ter se polastiti proti volji naroda Črne gore. Denar za izdajalsko početje daje Habsburžan Karel. Dokazano je tudi, da stoji Susteršič v stalnih zvezah s svojimi pristaši v Sloveniji. Brezdvomno se posreči razkriti to gadje gnezdo ter strupeni zarod uničiti.

Mali oglasi.

Na prodaj **lepi hrasti,**

primerni za sodar-ko delo ali za drugo rabo
Cena po dogovoru. — Prodajalec naslov se
izve pri upravnistvu tega lista.

Restavracija Krvarič (prof. Perles), Ljubljana,
Prešernova ulica št. 9,
se priporoča.

Kmetje!

Ako imate kaj na prodaj, ako hočete kaj
kupiti, ali česa iščete, priobčujte v našem
listu. Velikost pričujočega poziva stane za
«Male oglase» 12 K, polovica tega prostora
6 K. Najmanjši oglas 4 K.
Denar pošiljajte vedno naprej!

Lepo črno letošnje

!!brinje!!

oddaja v vsaki množini in po nizki ceni tvrdka
Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska
o. sta 2.

Javna licitacija.

V nedeljo dne 21. t. m. ob 13. uri
se bosta póttem javne licitacije od-
dali v najem hiša s tremi sobami,
kletjo in hlevom ter gostilna s kon-
cesijo vred.

Hiša stoji tik glavne ceste ob
Bistriškem mostu v Beričev m št. 53.
Dražba bo na licu mesta; dražbeni
pogoji in informacije se dobe pri
zupanstvu v Dobu pri Ljubljani.

BATERIJE   **LESTENCI**
ŽARNICE vseh tipov   **ARMATURE**
Vsi elektrotehnični predmeti

Generalna reprezentacija za kraljestvo SHS

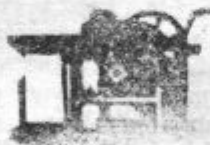
Janko Pogačar

Razstavni lokal, pisarne, skladišča   Ljubljana, Mestni trg 25

WESTINGHOUSE — WATT — KREMENEZKY — METAX

Avtomobilna razsvetljava „IKA“

MLATILNICE

za ročni in vrtilni pogon, vratila (gepelne), čistilnike, tri-
jerje, slamoreznice za pogon z roko in s silo, sadne in vinske
stiskalnice, sadne mlina, brzoparilnike, stiskalnice za seno
in druge poljedelske stroje ima vedno v veliki izbiri v zalogi

FRANC HITTI v Ljubljani na Sv. Martina cesti št. 2.

Edina zaloga poljedelskih strojev iz tvornice Umrath & Comp

„IMPEX“

importna in eksportna družba z o. z. v Ljubljani.

Tvrdka „IMPEX“ se peča z vsemi panogami izvozne in uvozne trgo-
vine, preskrbuje domačo industrijo s potrebnimi surovinami in izvaž-
a industrijske proizvode lastne države. Preskrbuje domači trg s kolonialnim
blagom ter prevzema vse trgovske transakcije s inozemstvom.

Kupuje, izdeluje in izvaž-va vsakovratne lesne izdelke.

Za časa prehodne dobe pospešuje družba izmenjavo blaga z inozem-
stvom, da ščiti domačo valuto.

Poslovanje na lastni račun in v komisiji. Podružnice in zastopstva
na vseh svetovnih tržiščih.

Primešaj Mastin krmi!

Če živa krma lažje in do zadnjega
prebavi in popolnoma izkoristi, da se na
koncu nič ne izgubi, če se dvigne al st do
žretja, potem se pospešuje rotilnost, vsled
tega težka živina, mast, meso, jajca, mleko.
To se doseže, ako primešamo krmi enkrat
na teden pest praška **Mastin**. Ob pomanj-
kanju krme, ko se upora-tjajo nadomestna
sredstva za krmla, pa se ga primeša dvakrat
za teden. Prašek **Mastin** je dobil najvišje
kolajne na razstavih v Londonu, v Parizu,
v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev
hvalijo **Mastin**; ko ga enkrat poizkusijo, ga
ponovno rabijo. Pet zavojev praška **Mastin**
zadostuje za šest mesecev za oseba prasica
ali vola. Glasom oblastvenega dovoljenja
smejo prodajati **Mastin** vsi trgovci in vsa
konzumna društva. Ako se **Mastin** pri vas v
lekarinah in trgovinah ne dobi, potem ga
naročite po poštni dopisnici v izdelovalnici
Mastina, to je

v lekarni Trnkóczy v Ljubljani.

Pet zavojev (paketov) **Mastina** stane
20 K 50 v poštnine prusto na dom. Od tam se
pošlje **Mastin** s prvo pošto na vse kraje sveta.

Kmetska posojilnica ljublanske okolice v Ljubljani,

r. z. z. n. z.

Obrestuje bran lue vloge po **3 %**.
Sprejema vloge na ta. o. r. a. u. o. Če-
kovni promet. Eskout in tukaso menic.
Lomba diranje vr. dnostnih papirjev.
Sta. je branil. vlog nad 50.000.000 K.
Rezervo. zakladi na. . 1.100.000 K.
Ustanovljena leta 1881.

Prevažanje blaga.

Spedicije vseh vrst. Spre-
jemanje blaga v skladišča.
Zacarinjanja. Mednarodni
prevozi. Selitve s patenti-
ranimi vozovi. Nabiralni vo-
zovi na vse strani.

Balkan

trgovska, spedijska in komisijska delniška
družba

Trst Ljubljana Trst

Dunajska cesta št. 33.

I. ljubljansko javno skladišče.

Skladišče, spojeno s tirom
južne železnice.

Tekoči račun pri podruž-
nici Jadranske banke v
Ljubljani. Naslov za brzo-
javke „Balkansped.“

Interurb. telefon št. 366.